

Grundläggande granskning 2022 – Socialnämnden

Revisionsrapport

Arboga kommun

KPMG AB

2022-03-31

Antal sidor 7

Arboga kommun
Grundläggande granskning 2022 – Socialnämnden

2022-03-31

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	3
2.1	Syfte och revisionsfråga	3
2.2	Avgränsningar	3
2.3	Revisionskriterier	3
2.4	Ansvarig nämnd	3
2.5	Projektorganisation/granskningsansvarig	4
2.6	Metod	4
3	Resultat	4
3.1	Enkät	5
3.2	Möte med Socialnämndens presidium	8
4	Sammanfattande kommentarer	9

1 Sammanfattning

Kommunallagen (KL 9 kap 9§) ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

I "God revisionsred i kommunal verksamhet 2018" står att "Grundläggande granskning genomförs av samtliga styrelser och nämnder varje år. Den grundläggande granskningen innehåller:

- Granskning av måluppfyllelse.
- Granskning av styrning och intern kontroll. "

Det övergripande syftet med den grundläggande granskningen är att bedöma om styrelse och nämnder har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning uppföljning och kontroll av verksamheten.

I årets grundläggande granskning har enkäter med frågor gått ut till nämnden med begäran om skriftligt svar. Revisorerna har vid träff med presidiet för respektive styrelse och nämnd ställt kompletterande frågor samt samlat in underlag som styrker svaren i enkäten.

Vår sammanfattande bedömning är att nämnden har tagit viktiga steg för att uppnå en ekonomisk kontroll och vi kan se att det skett en positiv utveckling även om det fortfarande finns verksamheter som uppvisar underskott. Vi menar att redovisningen av internkontrollen kan utvecklas så att det tydligt framgår en bedömning om avvikelser funnits för varje kontrollområde. Vi ser som positivt att nämnden gör en samlad utvärdering av internkontrollen.

2 Inledning/bakgrund

Kommunallagen (KL 9 kap 9§) ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

I "God revisionssed i kommunal verksamhet 2018" står att "Grundläggande granskning genomförs av samtliga styrelser och nämnder varje år. Den grundläggande granskningen innehåller:

- Granskning av måluppfyllelse.
- Granskning av styrning och intern kontroll. "

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisningssystem och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

2.1 Syfte och revisionsfråga

Det övergripande syftet med den grundläggande granskningen är att bedöma om styrelse och nämnder har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning uppföljning och kontroll av verksamheten.

I årets grundläggande granskning har enkäter med frågor gått ut till nämnden med begäran om skriftligt svar. Revisorerna har vid träff med presidiet för respektive styrelse och nämnd ställt kompletterande frågor samt samlat in underlag som styrker svaren i enkäten.

Utöver frågorna och svaren som behandlas vid mötet har utrymme för nämndens och ledningens representanter att informera om de risker och hot som finns för nämndens verksamhet både på kort och lång sikt. Denna del utgör i sin tur viktig input i revisorernas egen riskanalys.

2.2 Avgränsningar

Den del i den grundläggande granskningen som avser granskning av delårsbokslut och årsbokslut samt intern kontroll i redovisningen hanteras inte i denna granskning.

2.3 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller

— kommunallagen

2.4 Ansvarig nämnd

Iakttagelserna i denna rapport avser Socialnämnden.

Rapporten är faktagranskad av socialchef.

Arboga kommun

Grundläggande granskning 2022 – Socialnämnden

2022-03-31

2.5 Projektorganisation/granskningsansvarig

Granskningen har utförts av Karin Helin Lindkvist kundansvarig och certifierad kommunal revisor.

2.6 Metod

- Enkät
- Intervjuer med presidiet
- Dokumentstudier

3 Resultat

Nedan redogörs för nämndens skriftliga svar samt vad som i övrigt framkommit vid möte med nämnden samt vid studier av protokoll och övriga underlag.

Under rubriken **Enkät**, finns de svar som nämnden lämnat på de frågor revisionen ställt och vi har endast i enstaka fall gjort mindre korrekturändringar av dessa svar. Under rubriken **Möte med Socialnämndens presidium**, återges vad som framkommit i diskussion med nämndens presidium.

3.1 Enkät

3.1.1 Mål och måluppfyllelse

	Ja	Nej	Del- vis	Vet ej	Kommentarer
1.1 Har nämnden/styrelsen fastställt mål som är kopplade till KF:s mål?	x				
1.2 Har nämnden/styrelsen formulerat målen så att de är mätbara?	x				
1.3 Följer nämnden/styrelsen upp hur målen utvecklas under året?	x				Målen följs upp två gånger per år i verksamhetsberättelsen delår och helår. I mallen för förvaltningens APT så finns punkten ” Den kontinuerliga uppföljningen av det vi gör. Avstämning av våra aktiviteter (kopplat till förvaltningens strategier, som ska leda till att vi når nämndens mål)”. När brister uppkommer
1.4 Har nämnden/styrelsen beslutat om åtgärder vid brister i måluppfyllelsen?	x				

2022-03-31

3.1.2 Ekonomistyrning

	Ja	Nej	Del- vis	Vet ej	Kommentarer
2.1 Anser du att nämnden följer upp det ekonomiska utfallet och prognoser tillräckligt under året?	x				Vid sammanträden med socialnämnden redovisas en ekonomisk rapport med avvikelser mot budget. Personalen får information på APT om det ekonomiska läget. Det följs även upp utifrån aktiviteter i verksamhetsplanen (budget i balans). Vid samverkansmöten så redovisas också den ekonomiska rapporten för de fackliga organisationerna.
2.2 Bedömer du att nämnden fattat beslut om tillräckliga åtgärder för att uppnå budget?	x				Åtgärdsplaner har tagits fram i samband med tertialrapporten. Socialnämnden beslutade den 15 juni 2022 om åtgärdsplanen. Socialnämnden beslutade att redovisningen av placeringskostnader biläggs verksamhetsberättelsen delår då det beräknas ett underskott för 2022 gällande placeringar.
2.3 Vid avvikelser från budget, anser du att nämnden får en analys av orsaker till avvikelser?	x				Via ekonomiska uppföljningarna som beslutas om på socialnämndens sammanträden
2.4 Har nämnden/styrelsen redovisat en konsekvensanalys till KF i de fall budget inte anses stå i relation till uppdraget?	x				Via Tertialrapporten och verksamhetsberättelsen

3.1.3 Uppföljning av intern kontroll

		Ja	Nej	Del- vis	Vet ej	Kommentarer
3.1	Har nämnden för innevarande år fastställt årlig plan för uppföljning av den interna kontrollen?	x				
3.2	Är internkontrollplanen är ett resultat av genomförd riskanalys?	x				Förvaltningen tar fram olika förslag på kontrollmoment. Socialnämndens arbetsutskott gör riskanalyser och beslutar om kontrollmomentet ska hanteras eller accepteras. Detta görs i Stratsys. Det som hanteras = intern kontrollplanen. Några kontrollmoment är beslutade av kommunstyrelsen som ska gälla alla nämnder.
3.3	Är nämnden/styrelsen delaktig i riskanalys som underlag för internkontrollplanen?	X				Arbetsutskottet gör riskanalys och beslut tas av nämnden.
3.4	Har nämnden haft möjlighet att komplettera med egna förslag på uppföljande kontroller	X				.

3.1.4 Riskbedömning

4.1	Vilka stora risker och/eller utmaningar ser nämnden på kort respektive lång sikt som har väsentlig betydelse för nämndens verksamhet?	Ekonomi, saknar platser på LSS-boenden, ökat tryck på individ- och familjeomsorgen, införandet av Nära vård, kompetensförsörjning/rekrytering, Heltidsresan, brist på familjehem				
-----	---	--	--	--	--	--

2022-03-31

3.1.5 Övriga frågor

6.1 På vilket sätt har det nya resursfördelningssystemet påverkat nämndens styrning och uppföljning av ekonomin?	Kommunfullmäktige beslutar om resursfördelningen mellan nämnderna. Den har påverkat fördelningen mellan verksamhetsområdena till fördel för vård och omsorg. Nämnden följer anpassningen av resursfördelningen över åren.
6.2 På vilket sätt har visseblåsarfunktionen implementerats i kommunen avseende t.ex. rutiner och information till medarbetare?	Arboga kommun har infört ett visseblåsarssystem där anställda och andra berörda parter anonymt kan uppmärksamma organisationen på missförhållanden inom verksamheten. Visseblåsarssystemet ligger hos en extern part för att omöjliggöra efterforskning av uppgiftslämnarens identitet. Information om kanalen finns på intranätet och externwebben. En rutin för visseblåsning har tagits fram som tydliggör syfte och även hur ärenden handläggs. Ärenden handläggs av en oberoende utredare. Utredning och eventuell rekommendation för åtgärd eller vidare hantering föredras i kommunledningsgruppen av HR-chef. Ansvarig för visseblåsarfunktionen är HR-chef.

3.2 Möte med Socialnämndens presidium

Av dialogmötet med presidiet framkommer det att de är nöjda med sitt målarbete. De förklarar att de försökt arbeta med målen för att de ska vara lätta att kommunicera till medarbetare och medborgare. Presidiet tycker att medarbetarnas engagemang har ökat och att detta är viktigt så att verksamhetsmålen används i verksamheterna för utveckling. Presidiet anser att de lyckats implementera medborgarna, medarbetarna och arbetsplatserna i sina mål. Presidiet anser att de försökt göra målen mätbara och de följs upp vid delår samt helårsredovisning. För medarbetarna så följs målen upp vid arbetsplatsträffar.

Presidiet framhåller vid dialogmötet att det sker ekonomisk redovisning vid varje nämndsammanträde. Vid redogörelse för den ekonomiska rapporten ges ledamöter tillfälle att ställa frågor. Presidiet uppger också att verksamheten innehåller osäkerhetsfaktorer som inte går att planera i ordinarie budget, som exempel uppges att placeringar av barn är lagstadgat och där har inte nämnden något utrymme utöver att genomföra fattat beslut. Stort fokus har dock legat på placeringar för att säkerställa att inte onödiga kostnader belastar nämnden. Presidiet meddelar även att Arboga kommun historiskt varit generösa vad gäller placeringar men att detta är något som nämnden aktivt jobbar med.

Nämnden har tagit fram en åtgärdsplan för en ekonomi i balans. Förvaltningen har tagit fram analys och konsekvensredovisningar som nämnden har tagit ställning till.

Nämnden har aktivt arbetat med sin internkontroll. Tidigare år presenterade förvaltningen ett färdigt förslag men numera genomförs gruppdiskussioner för att ta

2022-03-31

fram internkontrollsmoment. Innan gruppdiskussionerna så arbetar nämnden fram en riskanalys som utgår från förvaltningens förslag.

Presidiet förmedlar vid dialogmötet att de stora risker och utmaningar de ser framöver är dels den övergripande kommunala ekonomin, behov av fler platser på LSS-boenden samt kompetensförsörjning.

Införandet av "Nära vård" kommer påverka verksamheten då ett större ansvar kommer åligga kommunen och de som vårdas hemma kommer ha mer komplexa diagnoser.

Presidiet nämnder även att Arboga kommun har varit utsatta för så kallad social dumpning. Detta är i nuläget inget stort problem för verksamheten men de jobbar aktivt med de familjer som står utan egen försörjning att de ska komma in i arbetslivet.

Presidiet framför att de är positiva till kommunens nya resursfördelningsmodell då den har påvisat att socialnämndens kostnader för dess verksamheter legat under jämförbara kommuner. Men den nya resursfördelningsmodellen är socialnämndens budget i bättre balans än tidigare år.

3.2.1 Ekonomiskt utfall, måluppfyllelse och internkontroll

Årets resultat för Socialnämnden är ett negativt resultat på - 7 663 tkr. Underskottet förklaras med att hemtjänsten visar ett stort underskott när det gäller personalbudgeten. Vidare förklaras underskottet med att verksamheten under första delen av året hade tomma platser på boenden vilket då inte genererade intäkter till förvaltningen. Beläggningen har succesivt ökat under året och vid årsskiftet hade verksamheten inga tomma platser på sina boenden. Ett arbete pågår för att stärka arbetsmiljön för att på så sätt minska kostnader för sjukfrånvaro.

Socialnämnden följer upp 12 mål i sin verksamhetsberättelse för 2022. Av dessa är sex mål uppfyllda och sex mål inte uppfyllda. Målen som inte är uppfyllda avser:

- öka andelen föräldrar med barn under 18 år i anställning som tillhandahålls inom AME:s verksamhet,
- antal vårdare som besöker en person med hemtjänst beviljad av kommunen, under 14 dagar, ska bli färre,
- brukarna ska ha genomförandeplaner,
- antal personer som lämnar förvaltningens insatser för ett ordinarie arbete eller studier, sjukfrånvaro
- energianvändning i förvaltningslokaler.

Nämnden fastställde i sin internkontrollplan för 2021 totalt 31 kontrollmoment. I internkontrollrapporten följs enbart 29 kontrollmoment upp. I rapporten gör nämnden en samlad utvärdering av internkontrollen.

4 Sammanfattande kommentarer

Vår sammanfattande bedömning är att nämnden har vidtagit åtgärder för att uppnå en budget i balans. Dock ser vi av granskningen att nämnden visar ett negativt resultat. Vi

Arboga kommun

Grundläggande granskning 2022 – Socialnämnden

2022-03-31

ser positivt på att beläggningsgraden på nämndens vårdboenden successivt ökat under året och att arbete pågår för att öka personalens frisknärvaro. Vi ser i granskningen att nämndens internkontrollrapportering inte påvisar vilka brister som framkommit vid granskning av kontrollmoment. Vi ser här att en tydligare redovisning kan göras. Vi ser som positivt att nämnden gör en samlad utvärdering av internkontrollen.

2023-03-23

KPMG AB

Karin Helin Lindkvist
Certifierad kommunal revisor

Per Marcusson
Kommunal revisor